

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี: องค์กรบริหารส่วนตำบลมาบไพ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้ศึกษาได้จัดลำดับการดำเนินงาน ดังนี้

1. วิธีการในการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการในการวิจัย

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี: องค์กรบริหารส่วนตำบลมาบไพ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษาได้ใช้แหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมา หลังจากทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้ว เป็นเครื่องมือในการวัดระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสามปีขององค์กรบริหารส่วนตำบลมาบไพ ทั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาคำขวัญและรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลมาบไพ ประจำปี (พ.ศ. 2554 - 2556) โดยเก็บข้อมูลและรวบรวมเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริหาร สถานการณ์คลังขององค์กรบริหารส่วนตำบล ตลอดจนศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบขององค์กรบริหารส่วนตำบล ก่อนนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น จำนวน 4,140 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี)

2. กลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการคำนวณจากสูตรของ ยามานะ (Yamane, 1967, p. 919) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนทั้งสิ้น 4,140 คน จำนวน 6 หมู่บ้าน โดยยอมให้มีค่าความแปรปรวนเท่ากับ .05 ดังนี้

สูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ .05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{4,140}{1 + 4,140(.05)^2}$$

$$n = 364.75$$

$$\approx 365 \text{ คน}$$

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การคำนวณและกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้อย่างสมบูรณ์ จึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มีการแบ่งพื้นที่และการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จากนั้นทำการแจกแบบสอบถามแบบระบบ (Systematic Sampling) โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{หน่วยที่จะเลือกขึ้นมาศึกษา} = \frac{\text{จำนวนประชากร}}{\text{จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง}}$$

ตารางที่ 1 รายชื่อกลุ่มประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	กลุ่มประชากร	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ชุด)
1	หมู่ที่ 1	1,044	25.21	93
2	หมู่ที่ 2	826	19.95	74
3	หมู่ที่ 3	543	13.12	49
4	หมู่ที่ 4	525	12.69	47
5	หมู่ที่ 5	676	16.33	60
6	หมู่ที่ 6	526	12.70	47
รวม		4,140	100	370

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเรียงเลขที่บ้าน
หนึ่งบ้านเว้นสามบ้านจนครบจำนวนที่ต้องการ เพื่อเก็บข้อมูลแล้วนำมาประมวลผลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่ง
ออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ
ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและการรับรู้ข้อมูล
ข่าวสาร เป็นข้อคำถามปลายปิด รวม 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่ เป็นข้อคำถามปลายปิด จำนวน 11 ข้อ เป็น
แบบคำตอบ 2 คำตอบ โดยกำหนดเกณฑ์คำตอบมี 2 คำตอบ คือ ใช่หรือไม่ใช่ โดยข้อที่ตอบถูกจะได้
1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดจะได้ 0 คะแนน แล้วนำคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนหาค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัด
ทำแผนพัฒนาสามปีของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่ เป็นข้อคำถามปลายปิด
จำนวน 11 ข้อ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	จำนวน 3 ข้อ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ	จำนวน 3 ข้อ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์	จำนวน 2 ข้อ
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ	จำนวน 3 ข้อ
- โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	การให้คะแนน
มีส่วนร่วมมากที่สุด	3 คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	2 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาไฟ ประจำปี (พ.ศ. 2554 - 2556) อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยเก็บข้อมูลและรวบรวมเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง การบริหารและสถานการณ์การคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล นำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา สามปีและตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่จากนั้นนำไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมาไฟ เป็นแบบคำตอบ 2 คำตอบ คือ ใช่หรือไม่ใช่ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการแปลผลคะแนนจะใช้เกณฑ์ของ บลูม (Bloom, 1967, p. 60) มาปรับใช้
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, ดร.วัลลภ ศัพท์พันธุ์, นายกิตติพร เสียงเพราะ ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบลคลองแก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของ เครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .81 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

6. นำแบบวัดความรู้ ที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดความรู้ ได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .60 ซึ่งเมื่อได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมากกว่า .20 ถือว่าแบบวัดความรู้นี้สามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัย ได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. เมื่อเก็บแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัย ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และ ความถูกต้องครบถ้วนในการตอบแบบสอบถาม ทำการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล
3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 370 ชุด โดยมี แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 370 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปีของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ โดยใช้วิธีการประมวลผล ค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับ ลักษณะของข้อมูล และตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 11 ข้อคำถาม โดยกำหนดเกณฑ์คำตอบมี 2 คำตอบ คือ ใช่หรือไม่ใช่ โดยข้อที่ตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดจะได้ 0 คะแนน และนำคะแนนมารวมกันหาค่าเฉลี่ย การแปลผลคะแนนพิจารณาโดยการนำเกณฑ์ของ บลูม (Bloom, 1967, p. 60) มาปรับใช้ ดังนี้

คะแนนมากกว่าร้อยละ 80.00 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนระดับมาก

คะแนนระหว่างร้อยละ 60.00 - 80.00 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนระดับปานกลาง

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60.00 หมายถึง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนระดับน้อย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ นามานแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการกำหนดระดับการแปลผล โดยคิดจากการหาค่าอันตรภาคชั้น มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} \\ &= 0.66\end{aligned}$$

โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยช่วง 1.00 - 1.66 ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยช่วง 1.67 - 2.32 ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยช่วง 2.33 - 3.00 ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากที่สุด

นอกจากนี้ ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi - Square) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05